

Vi tænke undertiden: Vi kunne nok forhandle med Ministeren og tale os til Rette, det gaar nok i Orden. Men naar der saa ikke kommer noget ud af det, saa sidde vi der, og saa sige vore ærede Vælgere: Han gør jo ingen Ting, vi have jo slet ikke hørt noget til ham inde paa Rigsdagen. Derfor ere vi nødte til offentligt at fremdrage Sagerne. Jeg skal nu ikke opholde mig længere ved denne Sag; idet jeg mener, det er tilstrækkeligt, at jeg har henledt Opmærksomheden derpaa. Maaske den højtærede Minister vil give mig og min Kollega fra Bornholm Lejlighed til at konferere nærmere med ham om denne Sag.

Men saa er der en anden Sag, som det ogsaa er blevet mig paalagt at fremdrage. Det er en Sag, som kom frem i Fjor, og som jeg den Gang ikke fandt Anledning til at dvæle videre ved. Jeg vil indrømme, at mit Kendskab til dette Forhold og til, hvorledes det kan ordnes, ikke er meget indgaaende, men jeg skal dog henlede Opmærksomheden paa det, da jeg har faaet saa stærk en Opfordring dertil. Jeg siger til en Omordning af Ansættelsen af Kapitelstaksten. Det er jo ganske naturligt, at de, der skulle udrede Ydelserne efter Kapitelstaksten, ere mange Gange utilfredse med Ansættelsen og mene, at den er meget for høj, medens de, der skulle modtage dem, naturligvis som oftest have en anden Opfattelse. Men det turde dog være klart, at de, der skulle betale, ere de, der mest og naturligst have Interesse af, at der bliver ansat en rimelig og retfærdig Takst. Der er jo et gammelt Ord, der siger: „Præsteposen bliver aldrig fuld“, man har den Tanke, at Præsterne ere tilbøjelige til at sætte Kapitelstaksten saa højt som muligt, da de faa en væsentlig Del af deres Indtægt ad den Vej. Denne Opfattelse vedligeholdes endnu rundt om i Landet, at Præsterne ere noget vel ivrige til at faa Kapiteltaksten forhøjet, og da de jo altid ere Parter i denne Sag, saa er det et Spørgsmaal, om det ikke kunde være Tiden nu til at lade Præsterne være fri for at have med den Forretning at gøre, saa meget mere som Tienden snart bliver afløst, og Præsterne saa ikke have nogen særlig Interesse vedrørende dette Forhold. Det er muligt, at dette Forhold ogsaa kunde ordnes paa en anden Maade, end det nu er ordnet, saaledes at der kunde træffes bedre Former for Fastsættelsen af den rigtige Takst paa Varene end nu. I tid-

ligere Tid var der en langt større Forskel mellem det gode og det daarlige Korn; nu fodrer man jo det meste op, og det er kun de prima Varer, der føres ud i Handelen. Det er altsaa ganske naturligt, at Kapitelstaksten derved er stegen i betydelig Grad, og det har vistnok ikke oprindelig været Meningen, at det var Prima-varerne, Kapitelstaksterne skulde sættes efter, man har sikkert tænkt sig, at det skulde være af Produktionen i det hele taget. Hvorvidt der nu er noget i saa Henseende at gøre, skal jeg lade staa hen, det har jeg ingen rigtig Forstaaelse af, men jeg vil gerne henstille til de højtærede Ministre, som have med denne Sag at gøre — jeg ved nu ikke rigtig, hvem det er, eller om det muligvis er flere, Landbrugsministeren, Kultusministeren og Finansministeren —, at tage denne Sag under Overvejelse og maaske faa dette Forhold ordnet saaledes, at det kunde blive mere tilfredsstillende, end det har været hidtil; saa vilde der være adskillige, som vilde føle Glæde og Tilfredshed derved. Der er da navnlig en Klasse Menneskerovre paa Bornholm, som har særlige Interesser i saa Henseende, nemlig Arvefæsterne. Arvefæsterne komme vi jo senere til at forhandle med Ministeriet om, da der vil komme til at foreligge et Forslag af samme Art som det, der forelaa forrige Aar, men det vil dog ikke være af Vejen allerede her at pege paa, at disse Arvefæstere have vistnok af og til haft Grund til at klage over, at de Afgifter, som de udrede, og som de nu udrede efter Kapitelstaksten, have været højere, end de burde være. Det er disse to Sager, som jeg har tilladt mig at henlede Ministerens Opmærksomhed paa. Videre skal jeg ikke gaa; der er naturligvis en vid Mark for Betragtninger under Finanslovens Behandling, men jeg skal for mit Vedkommende ikke lade mig friste til at berøre andre Sager end dem, som jeg er stærkt opfordret til at drage frem under denne Sags Behandling.

Andreasen: Da vi i 1901 fik et Venstreministerium, bad man om Taalmodighed fra Reformpartiets Side, hvis det skulde vise sig, at der ikke straks kom store Resultater ud af Rigsdagsarbejdet i demokratisk Henseende. Man sagde, at Provisoriets Bo skulde gøres op. Jeg var blandt dem, der forstod dette paa to Maader: for det første paa den Maade, at saaledes som Forholdene vare, da det ny